

REPUBLIKA HRVATSKA
**FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA
I ENERGETSKU UČINKOVITOST**

10000 ZAGREB, Radnička cesta 80
tel.: 01/ 5391-800, fax: 01/ 5391-810
e-mail: kontakt@fzoeu.hr

KLASA: 351-04/23-09/39
URBROJ: 563-14-3/85-23-2
Zagreb, 18. prosinca 2023.

Na temelju članka 10. Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost („Narodne novine“ broj 107/03 i 144/12), članka 20. Statuta Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost („Narodne novine“ broj 193/03, 73/04, 116/08, 101/09, 67/13, 70/14 i 155/14-pročišćeni tekst), a u svezi s člankom 33. stavkom 1. Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži, plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu i ribolovnom alatu koji sadržava plastiku („Narodne novine“ broj 137/23), direktor Fonda donosi

**UPUTU O KORIŠTENJU APARATA ZA PREUZIMANJE OTPADNE AMBALAŽE U
SUSTAVU POVRATNE NAKNADE I OBVEZOM SADRŽAJU IZVJEŠĆA O
PREUZETIM JEDINICAMA OTPADNE AMBALAŽE PREMA GTIN-U**

Ovom Uputom određuju se tehničke specifikacije i uvjeti uporabe aparata za preuzimanje otpadne ambalaže u sustavu povratne naknade, dimenzije otpadne ambalaže od pića u sustavu povratne naknade koje se mogu preuzimati putem aparata za preuzimanje otpadne ambalaže te obavezni sadržaj Izvješća o preuzetim jedinicama otpadne ambalaže prema GTIN-u (u daljnjem tekstu: Izvješće) kojeg su, u skladu s člankom 33. stavkom 1. Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži, plastičnim proizvodima za jednokratnu uporabu i ribolovnom alatu koji sadržava plastiku („Narodne novine“ broj 137/23, u daljnjem tekstu: Pravilnik), prodavatelj i upravitelj reciklažnog dvorišta koji preuzimaju ambalažu od pića u sustavu povratne naknade putem aparata za preuzimanje otpadne ambalaže dužni dostavljati Fondu za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (u daljnjem tekstu: Fond).

1. TEHNIČKA SPECIFIKACIJA

Zahtjevi države

Automatizirani uređaji za preuzimanje otpadne ambalaže (u daljnjem tekstu: aparat) koji se koriste u sustavu Fonda moraju ispunjavati europske zahtjeve koje utvrđuju hrvatska pravna regulativa iz različitih područja. Odnose se na samostojeće aparate kao i na aparate s vanjskim priključenim aparatima za ploštenje ili lomljenje i moraju imati oznaku CE. Oznakom CE dokazuje se da je proizvod ocijenjen i da ispunjava sve zahtjeve EU-a u području sigurnosti, zdravlja i okoliša. Oznaka vrijedi za proizvode koji

su proizvedeni na području EU-a i izvan njega, a koji se zatim stavljaju na tržište na području EU-a.

Proizvodni proces dobavljača mora biti organiziran i dokumentiran u skladu s poznatim i prihvaćenim normama Sustava za osiguranje kvalitete da bi se postigla i osigurala sukladnost serije strojeva (certificirana u skladu s normom ISO 9001/180 14001 i slično).

Dobavljač aparata ili društvo koje je odgovorno za stavljanje aparata na tržište mora izdati „Izjavu o sukladnosti aparata“ za svaki novi aparat stavljen na tržištu.

Aparati moraju biti označeni jedinstvenim identifikacijskim brojem kako bi mogli ispunjavati zahtjeve sljedivosti na tržištu.

2. TEHNIČKI UVJETI UPORABE APARATA

2.1. Uvjeti u pogledu isporuke aparata

Pojedinačni i cjeloviti aparati moraju biti isporučeni od strane jednog dobavljača aparata. Nije dozvoljeno više dobavljača aparata za sklapanje pojedinačnog i cjelovitog aparata.

2.2. Mrežna funkcija aparata

Aparati moraju biti povezani preko LAN-a i moraju omogućavati internetski pristup pružatelju podatkovnih usluga (dobavljaču aparata) u svrhu ažuriranja GTIN datoteke i dostave propisnih izvješća Fondu.

Napajanje aparata ne smije biti dio sustava koji isključuje napajanje za režim „noćnog rada“.

2.3. Očitavanje GTIN oznaka

Glavni način identifikacije i prihvata ambalažnog otpada je očitavanje GTIN oznaka (skeniranje). Aparat mora biti programiran i mora se redovito ažurirati evidencijama s valjanim GTIN oznakama, kako bi njegov rad bio u skladu s uvjetima preuzimanja otpadne ambalaže od pića propisanih Pravilnikom te u svrhu zadovoljavanja brzine prihvaćanja. Aparati u ovom sustavu moraju imati ugrađen skener/čitač GTIN oznaka.

2.4. Aparat za preuzimanje otpadne ambalaže

U svrhu ispunjavanja osnovnih zahtjeva za smanjenje volumena otpadne ambalaže i sprečavanja višekratnog povrata iste, a radi bolje kontrole sustava i jeftinijeg skladištenja i prijevoza iste, aparat mora imati ugrađenu prešu ili drugi modul za prešanje ili lomljenje otpadne ambalaže.

Modul za prešanje ili lomljenje otpadne ambalaže mora zahvatiti cijelo tijelo ambalažne jedinice na način da ostavlja neizbrisive perforacije/uzorke/sjenčanje koje su lako uočljivo (golim okom ili letimičnim pogledom) cijelom njenom površinom.

2.5. Brzina prepoznavanja ambalažnih jedinica

Najmanja brzina prepoznavanja otpadnih ambalažnih jedinica od pića preuzetih putem aparata je 30 ambalažnih jedinica u minuti.

2.6. Prepoznavanje neispražnjene ambalaže

Aparati moraju imati funkciju/sposobnost prepoznavanja neispražnjene ambalaže.

2.7. Zaštita od prijevare

Aparati moraju imati ugrađenu funkciju kontrole koja sprječava korisnike da izvade već preuzetu otpadnu ambalažnu jedinicu. Isto tako aparati moraju vršiti kontrolu dimenzija i mase ambalažnih jedinica.

3. SORTIRANJE

Aparati moraju omogućavati odgovarajuće razvrstavanje i sortiranje različitih vrsta materijala ambalažnog otpada. Međutim, Fond može odobriti i mješavinu različitih frakcija materijala i/ili boja.

4. ZAHTJEVI ZA APARATE U POGLEDU KORISNIČKOG SUČELJA

4.1. Potvrda potrošaču o predanoj otpadnoj ambalaži od pića

Po predaji/preuzimanju otpadne ambalaže aparat mora ispisati potvrdu potrošaču koja treba sadržavati najmanje informaciju o:

- broju predanih/preuzetih komada otpadne ambalaže prema otpadnom ambalažnom materijalu,
- ukupnom iznosu povratne naknade koji se potrošaču treba isplatiti i
- barkod koji se može očitati u POS-ovom sustavu.

Također, aparat mora dati informaciju u slučaju odbijanja i vraćanja otpadne ambalažne jedinice potrošaču.

4.2. Potvrda aparata za spremnike za otpadnu ambalažu (u daljnjem tekstu: spremnik)

Potvrda aparata mora u tekstualnom djelu sadržavati slijedeće podatke:

- šifru prodajnog mjesta
- šifru aparata
- vrstu ambalažnog materijala
- broj ambalažnih jedinica u spremniku, redni broj spremnika
- datum i vrijeme zatvaranja vreće
- serijski broj aparata koji dodjeljuje proizvođač

Potvrda aparata mora sadržavati crtični zapis (barkod) koji se može očitati optičkim čitačem ("kod 128").

Ilustrativni primjer crtičnog zapisa na potvrdi aparata:

Pojašnjenje strukture crtičnog zapisa (barkoda):

Struktura barkoda	Značenje strukture barkoda	Broj znamenki	Napomena
1138	šifra prodajnog mjesta	četiri	dodjeljuje Fond
00001	šifra aparata	pet	dodjeljuje Fond
01	vrsta ambalažnog materijala	dvije	01 (PET) 02 (staklo) 03 (Al-Fe)
0400	broj očitanih ambalažnih jedinica u spremniku	četiri	generira aparat
123456	redni broj spremnika	šest	generira aparat

4.3. Povijest spremnika

Aparat mora osigurati pristup evidenciji s poviješću spremnika, a koja se na zahtjev Fonda prosljeđuje Fondu.

Evidencija povijesti vreće mora sadržavati sljedeće:

- redni broj spremnika
- datum zatvaranja vreće
- ukupan iznos povratne naknade po spremniku
- vrstu ambalažnog materijala
- sadržaj ambalaže u spremniku prema barkodovima

4.4. Vrste i veličine spremnika za prihvataj otpadne ambalaže

- spremnik s oznakom »PET (tip 2)« u koji se sprema 200 a.j. PET otpadne ambalaže, odnosno 400 a.j. ako se ista preuzima putem aparata
- spremnik s oznakom »PET (tip 3)« u koji se sprema 200 a.j. PET otpadne ambalaže te se ista koristi za preuzimanje otpadne ambalaže isključivo putem aparata
- spremnik s oznakom »Al/Fe (tip 2)« u koji se sprema 400 a.j. Al/Fe-a, odnosno 1000 a.j. ako se ista preuzima putem aparata
- spremnik s oznakom »Al/Fe (tip 3)« u koji se sprema 350 a.j. Al/Fe otpadne ambalaže te se ista koristi za preuzimanje otpadne ambalaže isključivo putem aparata
- spremnik s oznakom »Staklo 40« u koji se sprema 40 a.j. staklene otpadne ambalaže

4.5. Prodavatelj/upravitelj reciklažnog dvorišta dužni su voditi računa o propisanim količinama ambalažnih jedinica pojedinog tipa spremnika.

5. DIMENZIJE OTPADNE AMBALAŽE KOJE SE MOGU PREUZIMATI PUTEM APARATA

Dimenzije	Otpadna ambalaža (PET, AL, Fe, Staklo)
Minimalni promjer	50 mm
Maksimalni promjer	130 mm
Minimalna visina	80 mm
Maksimalna visina	360 mm
Minimalni volumen	0,2 l
Maksimalni volumen	3 l

6. PROVJERA USKLAĐENOSTI APARATA S UVJETIMA O KORIŠTENJU

6.1. Općenito

Fond stavlja naglasak na integritet i točnost rada aparata. Podaci koji predstavljaju novčane transakcije imaju najvažniju vrijednost te stoga ispunjavanje zahtjeva i sigurnost opreme imaju ključnu važnost. Svrha provjere usklađenosti aparata s uvjetima korištenja iz ove Upute je potvrđivanje ispunjavanja zahtjeva Fonda za uključenjem aparata u sustav preuzimanja otpadne ambalaže od potrošača. Skrивene greške, nedostaci, itd. koji se ne uoče u postupku provjere usklađenosti koju provodi Fond ili greške koje su uzrokovane tehničkim promjenama koje su obavljene nakon odobrenja bilo kojeg proizvoda, uvijek predstavljaju odgovornost prodavatelja/upravitelja reciklažnog dvorišta.

Prodavatelj/ upravitelj reciklažnog dvorišta koji na svom prodajnom mjestu ima instaliran aparat dužan je, prije namjeravanog početka preuzimanja otpadne ambalaže od pića putem aparata, podnijeti pisani Zahtjev Fondu za preuzimanje otpadne ambalaže putem aparata - na Obrascu RVM.

Po zaprimanju zahtjeva Fond će provesti provjeru usklađenosti aparata s tehničkom specifikacijom i uvjetima uporabe aparata iz ove Upute.

Prije postupka provjere usklađenosti aparata s uvjetima korištenja iz ove Upute, Fond će dobavljaču aparata dostaviti datoteku sustava povratne naknade koja se unosi u aparat za testiranje.

Po provedenoj provjeri usklađenosti Fond će prodavatelju izdati Potvrdu o usklađenosti aparata, dodijeliti šifru testiranom aparatu prodavatelju/ upravitelju reciklažnog dvorišta dostavljati u intervalima datoteku sustava povratne naknade radi ažuriranja podataka u aparatu.

6.2. Određivanje uzorka i tehničke karakteristike aparata koje podliježu testiranju

Provjera odnosno testiranje aparata vrši se na zbirkama uzoraka koje odredi Fond, uz jamstvo da će slične zbirke uzoraka biti korištene za provjeru usklađenosti aparata različitih dobavljača.

Uzorak za testiranje sastoji se od 150 ambalažnih jedinica od PET-a, 100 ambalažnih jedinica od Al/Fe-a i 50 ambalažnih jedinica od stakla.

Provjera usklađenosti provodi se po tipu odnosno modelu aparata prije prvog stavljanja istog u funkciju na području Republike Hrvatske, te periodično na novoj lokaciji odnosno na drugom aparatu istog tipa odnosno modela.

Nakon ubacivanja uzoraka u aparat, ambalažne jedinice treba kontinuirano pratiti i spriječiti bilo kakve intervencije u procesu prepoznavanja, protoka ambalažnih jedinica kroz aparat.

Uzorak za testiranja aparata neće sadržavati:

- ambalažu s uništenom GTIN oznakom
- ambalažu s GTIN oznakom „Akcija“ (pojedinačni barkod trgovine)
- ambalažu bez GTIN oznake
- ambalaža volumena većeg od predviđenih maksimalnih zapremnina koje se mogu preuzimati putem aparata

Ključne tehničke karakteristike koje treba provjeriti u postupku provjere usklađenosti aparata su:

- čitljivost/udio prihvaćanja/udio odbacivanja ambalažnih jedinica, identifikacija materijala
- ploštenje odnosno lomljenje, ali ne nužno na ambalažnim jedinicama iz uzorka Fonda
- razvrstavanje točnih podataka u odgovarajuće grupe povratne naknade, grupe materijala itd.
- točnost informacija na potvrdi za potrošače i potvrdi aparata, točnost informacija na ekranu aparata
- otkrivanje prijevara - funkcija praćenja/nadzora koja sprječava korisnika da ponovo uzme već predanu/preuzetu jedinicu otpadne ambalaže
- brzina prihvata jedinica otpadne ambalaže
- tip vreće koju aparat koristi i zaprimanje propisanih količina po tipu vreće

Fond po završetku provjere usklađenosti utvrđene činjenice konstatira zapisnikom, a isti može biti podloga za utvrđivanje usklađenosti aparata iste marke i modela koji se instalira kod prodavatelja/ upravitelja reciklažnog dvorišta.

6.3. Potvrda o usklađenosti aparata

Potvrdu o usklađenosti aparata Fond će izdati prodavatelju/upravitelju reciklažnog dvorišta nakon provjere usklađenosti određenog tipa odnosno modela aparata, te njegove baze za svaki istovjetni tip odnosno model te bazu ako ispuni zahtjeve iz ove točke:

- udio prihvaćanja valjane ambalaže iznosi 96% ili više udio odbijanja neželjene ambalaže iznosi 98% ili više
- strojno prebrojavanje u skladu s ručnim prebrojavanjem - točnost očitavanja podešena je na 98% ili više

- odgovarajuće razvrstavanje Al/ Fe, PET i stakla
- točne informacije na potvrdi potrošaču i potvrdi aparata
- uspješna provjera stavki navedenih u točki 6.2. ove Upute „Ključne tehničke karakteristike koje treba provjeriti u postupku provjere usklađenosti aparata”.

7. SADRŽAJ IZVJEŠĆA O PREUZETIM JEDINICAMA OTPADNE AMBALAŽE PREMA GTIN-u PUTE M APARATA

Prodavatelj/upravitelj reciklažnog dvorišta koji preuzima otpadnu ambalažu od pića putem aparata dužan je tijekom cijelog vremena korištenja aparata osiguravati redovito, a najmanje jednom mjesečno, ažuriranje evidencija s valjanim GTIN oznakama, usklađenost aparata s tehničkom specifikacijom i uvjetima uporabe aparata. Isto tako, prodavatelj/upravitelj reciklažnog dvorišta dužan je jednom mjesečno do 15. u mjesecu za prethodni mjesec elektroničkim putem Fondu dostaviti Obrazac RVM izvještaj - Izvješće o preuzetim jedinicama otpadne ambalaže prema GTIN-u.

Izvješće se dostavlja u excel formatu elektroničkim putem, a obavezno sadrži slijedeće podatke:

- šifra prodavatelja dodijeljena od Fonda
- razdoblje izvještavanja (mjesec i godina)
- podatke o GTIN-u proizvoda od kojeg potječe otpadna ambalaža
- naziv trgovačke jedinice od kojeg potječe otpadna ambalaža
- vrsta sastavnice ambalaže (PET, Al, Fe, staklo)
- volumen otpadne ambalaže
- broj preuzetih jedinica otpadne ambalaže po GTIN-u u izvještajnom razdoblju, ukupan zbroj svih preuzetih jedinica otpadne ambalaže u izvještajnom razdoblju (ukupno sakupljeno komada)
- ukupan broj preuzetih jedinica otpadne ambalaže u tekućoj godini do trenutka izvještavanja (sakupljena u godini izvještavanja)

Primjer izvješća:

Šifra prodavatelja / upravitelja reciklažnog dvorišta (dodijeljena od Fonda): *	1234
Naziv prodavatelja / upravitelja reciklažnog dvorišta: *	TRGOVINA D.O.O.
Kontakt osoba: *	Ivo Ivić
Kontakt telefon / GSM: *	09x xxxxxxxx
Period preuzimanja*:	01 - 2023
Ukupno sakupljeno u godini izvještavanja:	987.654

GTIN	NAZIV TRGOVAČKE JEDINICE	SASTAVNICA AMBALAŽE	VOLUMEN JEDINICE (ml)	KOLIČINA (KOM)
12345665887	PIVO BEZALKOHOLNO	PET	1500	59.456
13454745441	SOK GAZIRANI	PET	500	52.358
47875456898	ENERGETSKO PIĆE	AL	330	368
54675465454	VINO BIJELO	STAKLO	700	145.872
54687873542	MINERALNA VODA	PET	1500	215.564
76543210123	PIVO LAGER	FE	330	125
UKUPNO SAKUPLJENO (kom):				473.743

Prodavatelj/osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem je dužan u suradnji s Fondom poduzimati mjere na poboljšanju i usklađivanju kontrolnih i izvještajnih funkcija uređaja.

Ova Uputa objavit će se na mrežnim stranicama Fonda, a primjenjuje se danom donošenja, s kojim danom prestaje primjena Upute o korištenju aparata za preuzimanje otpadne ambalaže u sustavu povratne naknade i obveznom sadržaju izvješća o preuzetim jedinicama otpadne ambalaže prema GTIN-u (KLASA: 351-04/18-09/21 O URBROJ: 563-14-3/85-18-1, Zagreb, 30. svibnja 2018.

Obrasci navedeni u ovoj Uputi, kao i svaka buduća izmjena i dopuna istih, određuju sadržaj izvješća, obvezne priritke obrazaca te obveznika popunjavanja i dostave Fondu.

Obrasci se objavljuju na mrežnim stranicama Fonda www.fzoeu.hr.

DOSTAVITI:

- Prodavateljima, svima
- Upraviteljima reciklažnih dvorišta, svima
- Pismohrana, ovdje